



# STRETKÁ



## Stretko č.1: Život v Sýrii

Úvodná modlitba: Každý, kto chce, môže poďakovať - vlastné vďaky...

Alebo žalm ako modlitba ( Ž 23, 40, 108, 116, 138)

Alebo príbeh o malomocných: Lk 17, 13-20, desiati sa uzdravili, ale len jeden sa prišiel poďakovať.

Bože, buď mojím Vládcom a v každom čase ma veď, opatruj moje srdce, aby pocítilo Tvoju blízkosť. Som slabý/slabá a preto Ti ďakujem za každého človeka, ktorý ma vedie bližšie k Tebe.

*Modlitba vďačnosti:*

Ďakujem Ti Bože, že som tým, kým som.

Ďakujem Ti Bože, že som taká, aká som.

Ďakujem Ti Bože, že som ostatným tým, čím im mám byť.

Ďakujem Ti Bože, že vždy budem taká, aká mám byť.

Ďakujem Ti Bože, že s Tebou som.

Ďakujem Ti Bože, že Som.

Aktivita:

Len modlitbou a pôstom sa môže zastaviť vojna...

Prečítať si svedectvá mladých zo Sýrie:

### **CAROL MIRO**

Mám 15 rokov a viem, že nie je možné zmeniť celú krajinu, ale myslím, že môžem urobiť malé veci, ktoré pomáhajú zlepšiť životy druhých. Napríklad, robím zbierku potravín a oblečenia a prinášam tým, ktorí majú menej. Taktiež sa snažím zmeniť a brať veci ľahšie a pokojnejšie, hovoriť s ostatnými a dosiahnuť dohodu, pretože diskusia nikam nevedie. Keď konflikt skončí, budem sa snažiť robiť veci, ktoré som nikdy predtým nerobila a predovšetkým pomáhať pri obnovení Sýrie, aby bola lepšou krajinou.

### **LIN WAHBA**

Videla som smrť môjho strýka. Zažila som explóziu nášho domu. Bolo to veľmi ťažké. Preto nechcem, aby sa to znova stalo. Preto keď všetko skončí, chcem pracovať na budovaní civilizovanej a vyspelej spoločnosti. Nechcem žiť v negramotnej a neznalej krajine. Preto si myslím, že budeme musieť investovať do verejného vzdelávania, budovania úcty, dialógu a mieru. Musíme zabrániť, aby sa zbrane dostali do rúk ľudu, bojovať proti terorizmu a odmietajú fundamentalistické myšlienky.

„Žijem s trvalým pocitom strachu, strachu z umierania alebo zranenia, strachu o svoju rodinu a mojich priateľov. Úzkosť ma sprevádza po celý čas, odkedy ráno vstanem, až dokým idem spať. Takto to je deň za dňom.“ Je to svedectvo **Marzouki**, mladej ženy, ktorá navštevuje saleziánske centrum v Damasku.

**Salim**, ktorý má 16 rokov, si spomína na explóziu, ktorá zabila jeho bratranca. „Keď sme išli na jeho pohreb, strieľali po nás. Moja mama mi robila živý štít. Bol to hrozný zážitok.“

**Ghassan** hovorí s radosťou, pretože aj napriek tomu, že ho postrelili, podarilo sa zachrániť ho vďaka lekárom z francúzskej nemocnice v Damasku.

„Je ťažké žiť s výpadkami prúdu, a to najmä počas zimy. Kiež by som mohol jesť dobroty rovnako ako pred konfliktom. Vidieť preplnené trhy ľuďmi a životom,“ vysvetľuje **Baššár**, jeden z mladých, ktorí chodia do centra.

„V centre sa cítim v bezpečí, hrám sa a odpočívam,“ hovorí malý **Shidaah**.

Pre Julianu je centrum miestom, kde sa jej vrátila nádej, optimizmus a smiech. „Pomohlo mi stať sa lepším človekom. Centrum je teraz súčasť môjho života.“

„Vďaka Don Bosco centru sa nikdy necítim sám,“ poznamenal **Elias**. Okrem toho sa pýta: „Kto by si myslel, že uprostred násilia môžeme navštevovať kurzy, učiť sa nové veci, ktoré nám otvoria dvere do budúcnosti?“

(Pozrieť si prezentáciu k stretku o živote v Sýrii, ak je k dispozícii)

### **Situácia v Sýrii dnes:**

Je katastrofická. Aj preto sú jej výsledkom milióny utečencov, časť ktorých svojim príchodom spôsobuje vážnu situáciu v celej nepripravenej Európskej únii. Prečo títo ľudia vlastne z krajiny utekajú a hľadajú lepší život inde? Práve pre neudržateľnú situáciu vo svojej domovskej krajine, ktorá jej obyvateľov priamo ohrozuje na životoch.

Podľa údajov OSN a Sýrskeho centra pre politický výskum z marca 2015 sa priemerná dĺžka života obyvateľov Sýrie znížila počas občianskej vojny o 20 rokov! Kým ešte v roku 2010 dosahovala 76 rokov, dnes je to len 56! Katastrofálne sú aj dopady na sýrske hospodárstvo. Nezamestnanosť v krajine dosiahla úroveň 57,7% (údaje z konca roka 2014) oproti 14,9% v r. 2011, čo dnes znamená armádu viac ako 3,72 milióna ľudí bez práce. Totálna ekonomická strata počas konfliktu dosiahla úroveň viac ako 202 miliárd amerických dolárov a krajina sa stala dramaticky závislou na vonkajšej pomoci.

Populácia Sýrie sa počas troch rokov znížila o niekoľko miliónov obyvateľov, z takmer 21 miliónov na 17,65. Viac ako 53 percent obyvateľov aj preto opustilo svoje domovy a z tých, ktorí ostali, až štyria z piatich žijú pod hranicou chudoby.

No a na záver štatistík pridám ešte jednu – 6 percent ľudí z celkovej populácie Sýrie bolo zabitých, zmrzačených, alebo zranených (cca 1,2 mil.). Ešte sa čudujete, že ľudia zo Sýrie utekajú?

## Diskusia:

- *Ako vnímajú vojnu deti a mladí?*

Smútok, stres, chýba im motivácia k učeniu, k práci, k životu (Načo sa snažiť, ak môj bratranec, priateľ, sused, ktorý bol vynikajúcim študentom a úžasnou osobou, zomrel kvôli výbuchu? Načo všetka tá snaha?). Tieto otázky znepokojujú našich mladých. Počet smutných a unavených tvárí sa zvyšuje. Sme presvedčení že prinášať nádej je tak dôležité ako dodávať stravu, bývanie a lieky. Preto pracujeme v oboch týchto smeroch.

- *Ako sa pracuje na mieri v nepriateľskom prostredí?*

Mier sa dosiahne mierom. NEPOSIELAŤ ZBRANE DO SÝRIE, ABY SME SA NAVZÁJOM ZABÍJALI. A oveľa menej na nás útočiť. Ján Pavol II. povedal (ak sa nemýlim v pôstnom odkaze z roku 2002): „Nie je mier bez spravodlivosti a nie je spravodlivosť bez odpustenia.“

Rozumnosť: Mladých učíme byť kritickými. Vidieť, hodnotiť a analyzovať vlastnou hlavou. V Sýrii to nie je iba občianska vojna, ale aj vojna spoločenskej komunikácie.

Viera: Iba Kristus je dôvod na boj za život. Za pravý život. Iba Kristus nás môže ochrániť pred nenávisťou, ktorá nás dusí oveľa nehumánnejšie ako chemické zbrane. (Pretože, ak by som mal žiť s pocitom, že som zabil človeka, aj keď by to bol môj politický nepriateľ, život by už nebol životom.) Iba Kristus nám dáva nádej na prežitie ďalšieho dňa.

Predsavzatie: Modliť sa za situáciu v Sýrii, najmä za mier, tiež za utečencov a za srdcia vodcov všetkých vojen a ich obrátenie. Pre starších možno jeden deň v týždni pridať aj pôst.

## Záverečná modlitba:

### **Modlitba za pokoj v Sýrii**

Prosíme za všetkých ľudí trpiacich pre konflikt v Sýrii, za rodiny, siroty, utečencov.

- nech ich Pán uchráni od ďalšieho utrpenia
- nech, Pane, pociťia v ťažkých skúškach Tvoju otcovskú blízkosť
- nech ich ťažké chvíle spojené s konfliktom nezlomia, nech Pán uzdraví rany spôsobené vojnou
- aby nestrácali nádej, dôveru a vieru

Bože, ktorý so súcitom naslúchaš volaniu sýrskeho ľudu,

posilňuj tých, ktorí trpia násilím,

utešuj tých, ktorí oplakávajú svojich mŕtvych,

pomáhaj okolitým štátom, ktoré prijímajú utečencov,

zmeň srdcia tých, ktorí sa dožadujú zbraní

a podporuj tých, ktorí sa usilujú o zachovávanie mieru.

Bože nádeje, inšpiruj tých, ktorí vládnu, aby sa usilovali o mier tam, kde je násilie a hľadali opätovné uzmierenie s nepriateľmi.

Vzbuď v cirkvi súcit so sýrskym národom a posilňuj našu nádej, že i v budúcnosti bude zachovaný mier založený na spravodlivosti pre všetkých. Amen.

## Stretko č.2: Milujem Slovensko!

### Úvodná modlitba:

*Ježiš povedal svojim učeníkom: „Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o život, čo budete jesť, ani o telo, čo si oblečiete. Veď život je viac ako jedlo a telo viac ako odev. Pozrite sa na havrany: nesejú, ani nežnú, nemajú ani komoru ani stodolu, a Boh ich živí. A vy ste o koľko viac ako vtáky! A kto z vás si môže starosťami pridať čo len lakeť k svojmu životu? Ak teda nemôžete ani to najmenšie, čo sa tak staráte o to ostatné? Pozrite sa na ľalie, ako rastú: nepracujú, nepradú; a hovorím vám: Ani Šalamún sa v celej svojej sláve neobliekal tak ako jediná z nich. Keď teda Boh takto oblieka rastlinu, ktorá je dnes na poli a zajtra ju hodia do pece, o čo skôr vás, vy maloverní?! Ani vy sa nezháňajte, čo budete jesť alebo čo budete piť, a nebuďte ustarostení! Veď toto všetko zháňajú ľudia tohto sveta. Váš Otec predsa vie, že toto potrebujete. Ale hľadajte jeho kráľovstvo a toto dostanete navyše.“ (Lk 12,22-31)*

### Hra: Milujem Slovensko!

(Pre inšpiráciu sa dá pozrieť niektorý diel relácie Milujem Slovensko na RTVS.)

Rozdeliť deti na tímy (asi 4-5 v jednom tíme).

### Návrhy rôznych súťaží:

- Doplň príslovie/ porekadlo: Kto druhému jamu kope... (sám do nej spadne.); Aká matka... (taká Katka.); Toľko sa chodí s krčahom po vodu... (kým sa nerozbije.); Ako sa do hory volá... (tak sa z hory ozýva.); Čo môžeš urobiť dnes... (neodkladaj na zajtra.)...
- Kto je na obrázku? (vytlačiť fotky známych Slovákov napr. Maroš Kramár, Nela Pocisková, Andrej Kiska,...)
- Pustiť začiatok slovenskej pesničky - ktorá skupina prvá uhádne. Napr. Elán, Desmod, IMT Smile, Zuzana Smatanová, Majk Spirit...
- Povedať za minútu 20 spisovných slov na jedno písmeno
- Nájsť miesta na mape Slovenska: Poprad, Piešťany, Zvolen, ale aj ťažšie napr. Lučenec, Rožňava, Svidník,...; môžu byť aj chytáky: Ostrava, Znojmo,...) - rôzna tolerancia podľa veku detí
- Telefón: Povedať prvému zo skupiny krátky text, napr. recept na typické slovenské jedlo (bryndzové halušky, zemiakové placky,...) tak, aby to ostatní nepočuli. Prvý to potom prerozpráva druhému, druhý tretiemu atď. Vyhráva skupina, ktorá si pamätala viac.

Pomôcky: Vytlačená mapa Slovenska (bez názvov), obrázky známych Slovákov, slovenské pesničky na mobile alebo notebooku, recepty

### Príbeh:

Píše Anna Elias:

**„Ako veľa ľudí, aj ja milujem svoju krajinu. Zdá sa mi ako najlepšia na svete a chcem, aby sa postavila opäť na nohy. Keď konflikt skončí, moje úsilie a moja predstava o vytvorení lepšej Sýrie ostane.** Chcem, aby to nepriateľstvo skončilo, ale musíme byť schopní zahojiť svoje rany. Nemyslieť na to, kto sú víťazi a porazení, ale iba Sýrčania, len ľudia, ktorí sú si navzájom rovní. A aby bolo

možné mať šťastnejší život, aj keď sa to všetko deje, je potrebné pracovať na tom, aby nastalo skutočné zmierenie a koniec hladu a chudoby, ktoré zasiahli toľko ľudí od vypuknutia vojny.”

#### Diskusia:

Mám rád/rada svoju krajinu? Záleží mi na to, aby sa ľudia okolo mňa mali dobre? Čo pre to robím? Pomáham svojej rodine a kamarátom? Čo tak pomôcť susede odnieť nákup alebo mamičke s kočíkom nastúpiť do autobusu?

Pre starších aj: Všímam si, čo sa deje v spoločnosti? Zaujímam sa o politiku? Zúčastňujem sa alebo plánujem sa zúčastňovať volieb? Sledujem správy? Aké?

Aktivita: Napísať alebo nakresliť, čo sa mi na Slovensku páči. Kto má viac? :)

V evanjeliu, ktoré sme počuli na úvod, nám Ježiš hovorí, aby sme sa nestarali o to, čo budeme jesť alebo čo si oblečieme. Veď náš nebeský Otec presne vie, čo potrebujeme. Ak s ním budeme počítať v našom živote a budeme mu dôverovať, on sa o nás postará. Ako často sa sťažujeme a pritom sme tak veľa dostali! Žijeme v mieri, máme čo jesť, kde bývať, máme okolo seba ľudí, ktorí nás majú radi. Ľuďom v Sýrii toho veľa chýba, ale napriek tomu vedia Bohu ďakovať za to, čo im zostalo.

Predsavzatie: Počas tohto týždňa sa budem snažiť nestážovať, ale každý deň poďakujem Bohu za to, čo mi dal.

Záverečná modlitba: Za ľudí v Sýrii, aby im Pán daroval to, čo potrebujú a za mladých, aby nestratili svoje sny a po skončení vojny dokázali pomôcť svojej krajine stať sa lepším miestom pre život.

## **Stretko č.3: Čo je pre nás ťažké?**

Úvodná modlitba: „Ktože vám uškodí, ak budete horliť za dobro? Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Nemajte z nich strach a neľakajte sa, a Kristus, Pán, nech je svätý vo vašich srdciach. Buďte vždy pripravení dať odpoveď každému, kto vás žiada o zdôvodnenie nádeje, ktorá je vo vás...” (1Pt 3,13-15)

Aktivita: Rozdelíme členov stretku na 2 tímy. Každý z nich má papier a pero, a na opačnom konci miestnosti visí na stene text v aramejčine. Po odštartovaní je úlohou každého tímu prepísať tento text na svoj papier. Lenže ten musí ostať v „základni“, vybieha vždy len jeden človek a zapamätá si kúsok textu. Keď sa vráti, môže vyštartovať ďalší... Na záver sa hodnotí rýchlosť a správnosť textu.

Pomôcky: Papier s modlitbou Otče náš po aramejsky:

*Abvún dbá šmája*

*Netkádaš šmach*

*Tejtech malkutach*

*Nechwej ć'wjánach ajkána dbášmája af bárha*

*Hav lan lachma dsunkanán jaomána.*

*Waš bok lán chaubéjn (wachtachejn) ajkána*

*daf ch' nán švokn lchaĵ bejn.*

*Wela tachlán lenesjúna*

*Ela pacan mín biša*

*Metol đ lache malkuta wachajlá*

*Ľalám almín.*

*Amén.*

#### Diskusia (motivácia k téme):

- Čo najťažšie si prežil v poslednej dobe?
- Akú úlohu pre teba zohráva Boh v ťažkých chvíľach?
- Čo pre teba znamená to, že chodíš do oratka a na stretká?

#### Príbeh:

...prenesme sa na chvíľu do Sýrie...

*Neustále ostreľovanie a bombardovanie vládnymi silami pridáva na utrpení civilného obyvateľstva. „Už takmer tri roky sužuje krviprelievanie životy civilistov. Na všetkých frontoch sú v obklúčení bojov a uväznení, bez možnosti uniknúť pred nezákonnými útokmi zo strany vládných ozbrojených síl. Ďalšie utrpenie je spôsobené znižujúcimi sa zásobami jedla, čistej vody a iných dôležitých potrieb. Každodenný život sa pre mnohých stal dlhodobou skúsenosťou s biedou a utrpením,“ hovorí Said Boumedoucha, výkonný riaditeľ Amnesty International pre program na Blízkom východe.*

Mladí zo sýrskych oratórií tiež odpovedali na otázky ako vy:

#### **Anna Elias**

*Čo najťažšie si prežila počas tejto krízy?*

Stav násilia mi zabránil vrátiť sa domov k rodine, bolo to pre mňa veľmi ťažké, pretože to znamenalo stratiť kontakty s väčšou časťou mojich milovaných. S prvými výbuchmi sa oblasť, kde žijem, zmenila na nebezpečnú. Môj štvorročný brat zostal veľmi traumatizovaný, keď videl nášho strýka ako sa dozvedel o smrti svojho brata, po ktorom zostali dve osirotené deti.

*Si mladá z oratka, ako ťa to ovplyvňuje?*

Pomáha mi žiť a prebudilo vo mne pocit lásky k tým, ktorí to znášajú ešte horšie, pretože sú okolo mňa každý deň. Vidieť ako sa saleziáni mobilizujú, aby nám dali jesť, ako sa o nás starajú, o každého osobitne podľa jeho potrieb. Ja mám to šťastie jesť každý deň, ale iní, najmä malé deti, túto šancu nemajú. A ja sa snažím pomôcť im, ako najviac môžem. Som vďačná a šťastná za všetok čas tu. Ježiš aj Don Bosco mi pomáhajú kráčať životom a žiadajú ma, aby som spravila krok vpred a pomáhala ostatným, čo som si vzala ako svoje predsavzatie.

Oratko Don Bosco je pre mňa jediné bezpečné miesto, fyzicky, ale aj cez modlitbu. Je to bezpečné miesto pre moje srdce. Všetci, s ktorými sa stretávam v oratku, mi ukázali, aká je dôležitá radosť, najmä v týchto chvíľach. A taktiež sa stali mojou rodinou, mojou podporou. To zlepšilo moju vieru. Dalo to rásť mojej nádeji. S mojím priateľom sme sa spoznali na oratku a veľmi nás prenikla hĺbka odkazu byť svätým. Robiť veci oveľa lepšie bez toho, aby sme robili zázraky, jednoducho pracovať poctivo a so štedrým srdcom. Byť šťastný vďaka jednoduchým veciam.

### **Eli Samun**

*Čo najťažšie si prežil počas tejto krízy?*

Najťažšie pre mňa bolo, keď môj jednoročný brat vyšiel z domu a bol postrelený. Ja som ho videl na ulici ako trpí, ale našťastie prežil. Taktiež, keď bol môj otec zranený šrapnelom (črepiny z náboja), už je to deväť mesiacov. Črepiny mu vošli do nohy a zostali mu medzi píštalou a lýtkovou kosťou. Ten istý deň sme boli ostreľovaní, ale aj keď sme vedeli, že otec je zranený, nemohli sme vyjsť z domu. Otca vzali do nemocnice, čakajú ho tri operácie, ale v týchto chvíľach nemôžu nič robiť. A my ho nemôžeme ísť navštíviť.

*Si mladý z oratka, ako ťa to ovplyvňuje?*

Oratko mi pomohlo rozumieť láske k tým, ktorých nepoznám a tiež rozumieť spolupráci. Som tu už nejaké štyri mesiace a pracovali sme na viacerých veciach, najmä na spoločnom priestore a na príjemnom prostredí. A k tomu ešte prijímam formáciu, ktorá je dôležitá, najmä keď toto všetko skončí.

### **Amal Ibrahim**

*Akú úlohu pre teba zohráva Boh v ťažkých chvíľach?*

Cítim, že Boh ma neopustil. On mi pomáha deň čo deň nespadať do beznádeje a otvára mi nové obzory, pretože skutočne cítim, že som počas tejto krízy dozrel.

*Čo pre teba znamená Don Boscove oratórium?*

Je to pre mňa bezpečné miesto, kde vždy môžem prísť a cítiť sa príjemne. Aktivity, ktoré tam realizujeme a duchovný rast, to je pre mňa to najdôležitejšie. Znamená to pre mňa život v spojení s pomocou, ktorú poskytli mojej rodine.

Aktivita: Vymyslite a zahrajte scénu, ako podľa vás vyzerá bežný deň mladých v sýrskom oratku (alebo utečeneckom tábore).

Záverečná modlitba: Aramejský text, ktorý sme na začiatku prepisovali, bol modlitbou Otče náš po aramejsky. Pomodlime sa ju, spolu s prosbou za mladých, ktorí s odvahou a odhodlaním zmeniť aspoň málo vecí k lepšiemu, prežívajú ťažké chvíle uprostred občianskej vojny.